

Het aanvragen van subsidies – Adviesbureau Monument Plus

Tekst Nico de Jong **Beeld** Jan Baas

Jan Baas is eigenaar van Monument Plus. Dit is een adviesbureau dat onder andere gespecialiseerd is in het aanvragen van subsidies met betrekking tot monumentale gebouwen. Voor de crisisjaren was Jan Baas werkzaam bij een aannemersbedrijf dat veel restauratiewerk verrichtte in de monumentensector. Vanwege de crisis ging het bedrijf zich steeds meer toeleggen op renovatiewerk in plaats van restauratiewerk. Deze ontwikkeling en zijn belangstelling voor monumentale gebouwen deden hem besluiten om in 2016 voor zichzelf te beginnen. Hieraan voorafgaand heeft hij nog een half jaar als vrijwilliger met zijn gezin namens de GZB in Nepal gewerkt als bouwkundige, waar hij betrokken was bij het herstel van gebouwen en woningen na de aardbeving die daar had plaatsgevonden. Naast zijn werk is Jan ouderling in de Hervormde gemeente Kinderdijk-Middelweg. We spraken met hem om wegwijs te worden in subsidieland.

Onderhoudssubsidie

Hoe moet je beginnen als je een monumentale kerk wilt laten restaureren? Eerst komen we op de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (Sim). Jan Baas: "Deze regeling (voorheen de BRIM-regeling genoemd) is bestemd voor het onderhoud van monumenten. Het bedrag dat wordt toegekend is gemaximeerd. Men gaat uit van de herbouwwaarde van het gebouw. Stel dat een gebouw een herbouwwaarde heeft van € 4 miljoen. Dan bedraagt het subsidiabele bedrag 3 procent hiervan (= € 120.000). Hierover wordt momenteel 60 procent subsidie gegeven. Uiteindelijk kom je dan op een subsidiebedrag van € 72.000. Het overige aandeel (40 procent) komt voor rekening van de eigenaar. Het aanvragen van de instandhoudingssubsidie bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kan elk jaar gebeuren tussen 1 februari en 31 maart. Voor de aanvraag ingediend wordt moet er een aantal zaken gebeuren. Allereerst zal vastgesteld moeten worden welke werkzaamheden noodzakelijk zijn. Daarom zal er een inspectie van het gebouw moeten plaatsvinden waarbij de zaken die onderhoud nodig hebben in kaart worden gebracht. De bevindingen van deze inspectie worden vastgelegd in een inspectierapport. Daarnaast zal er een bestek moeten worden gemaakt en een begroting. Het bestek moet worden ingevuld volgens de ERM-richt-

lijnen (ERM staat voor stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg) en uitvoeringsrichtlijnen (url) die voor diverse soorten werkzaamheden van toepassing zijn. Je kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld het schilderwerk, voegwerk en het herstel van dakgoten. Het inspectierapport, het bestek en de begroting moeten bij de subsidieaanvraag worden meegezonden. Van groot belang is dat de aanvraag compleet en voldoende gedetailleerd wordt ingediend. De subsidie voor onderhoud geldt voor 6 jaar. Voor ieder jaar wordt een deel uitgekeerd. Je kunt als eigenaar aangeven in welk jaar je wilt beginnen. Na afloop van de periode kan weer een nieuwe aanvraag worden ingediend voor 6 jaar. Na het indienen in het voorjaar volgt in het najaar (meestal in september) de beschikking van het bedrag dat wordt uitgekeerd."

Restauratiesubsidie

"Voor het aanvragen van restauratiesubsidie moet een aanvraag worden ingediend bij de provincie. Iedere provincie heeft hiervoor zijn eigen criteria vastgesteld. Zo levert het in Zuid-Holland pluspunten op als er met leerlingen wordt gewerkt en speelt mee in hoeverre het gebouw dat wordt gerestaureerd van regionaal of nationaal belang is. De mate waarin gebruik gemaakt wordt van cofinanciering speelt ook een rol. Eigenlijk is het zo dat hoe meer eigen geld je als eigenaar in een restauratie kunt stoppen, des te groter de bereidheid is van de provincie om subsidie te verstrekken. De regeling in Zuid-Holland kent een maximum van 50 procent tot een bedrag van € 2 miljoen. Uit mijn praktijk ken ik een voorbeeld van een

stichting die zeer weinig eigen geld beschikbaar heeft, maar via de burgerlijke gemeente wel een bijdrage kon binnenhalen. Deze bijdrage werd door de provincie ook meegeteld als 'eigen geld'. Voor de beoordeling van een aanvraag wordt door de provincie Zuid-Holland weer een beroep gedaan op de RCE, omdat de provincie zelf te weinig specifieke kennis van zaken heeft op het gebied van monumenten. De aanvraagperiode voor het aanvragen van restauratiesubsidie loopt van 1 december tot en met 1 maart."

Een vraag die kan bovenkomen is wat het verschil is tussen instandhouding (onderhoud) en restauratie. Volgens Jan Baas is het bedrag voor restauratieprojecten in de regel groter dan voor onderhoudswerkzaamheden. Dit kan een oorzaak hebben in verwaarlozing en het gebrek aan onderhoud over een langere periode.

Herbestemming

"Een bijzondere vorm van subsidie is de subsidie voor herbestemming. Het gaat hier concreet over het financieren van de kosten van een haalbaarheidsonderzoek en de werkzaamheden die nodig zijn voor het wind- en waterdicht maken van een gebouw. Naast beschermde rijksmonumentale gebouwen komen ook andere gebouwen hiervoor in aanmerking die een monumentale waarde hebben. Het aanvragen van deze subsidie kan bij de RCE in de periode tussen 1 oktober en 30 november."

Pastorieën

"Eigenaren van pastorieën vallen helaas niet binnen de genoemde regelingen. Er zijn wel subsidieregelingen voor woonhuizen, maar deze gelden alleen voor particulieren en helaas niet voor kerkelijke gemeenten."

Op mijn vraag of hij nog een slotopmerking heeft waarmee kerkrentmeesters hun voordeel kunnen doen antwoordt Jan Baas: "Ga serieus met ontvangen subsidiegelden om en hou je aan de begroting. Draag bij wisselingen in het college de zaken goed over. Soms komt het voor dat een nieuwe kerkrentmeester niet op de hoogte is dat er subsidie is verstrekt. Besef dat er bij de RCE verantwoording moet worden afgelegd voor het bestede geld. Blijf open communiceren in geval er iets is mis gegaan met de besteding van subsidiegeld. De RCE beseft dat kerken vaak met vrijwilligers moeten werken en heeft daar begrip voor. Schakel een specialist in wanneer er binnen de eigen gemeente onvoldoende expertise aanwezig is."